

BODEMVERDICHTING VOORKOMEN MET VASTE RIJPADEN

Op het Proefbedrijf Biologische Landbouw van Inagro start een pilootproject 'Meerjarige vaste rijpaden op breed spoor'. Daarom werd eind april een aangepaste trekker met bps-besturing voorgesteld. – Patrick Dieleman

"Alles begint bij de bodem", herhaalt Lieven Delanote, diensthoofd biologische productie bij Inagro meer dan eens. Ook de nieuwe breedspoortractor brengt daar geen verandering in. Lieven vertelt dat ze al enkele jaren op zoek waren naar een systeem om de bodemstructuur en het bodemleven zo veel mogelijk te sparen. "We leveren heel wat inspanningen om die op peil te krijgen, onder meer met organische mest en door groenbedekkers in te schakelen. Een tractor met brede banden is een goede zaak, maar ook daarmee druk je de bodem samen tijdens het uitvoeren van bewerkingen." Het proefbedrijf maakt al sinds 2010 gebruik van RTK-gps, waardoor het mogelijk is om in dezelfde sporen te rijden. Daarmee werd ook al gewerkt op vaste rijpaden voor één seizoen. Die rijpaden meerdere jaren aanhouden, gaat nog een stap verder. Dat vereenvoudigt ook de introductie van niet-kerende grondbewerking.

Buitenlandse rijpadensystemen

Een werkgroepje ging bekijken hoe men in het buitenland gebruik maakt van vaste rijpaden. "We zagen in Engeland een systeem van *reduced tillage*, beperkte bodembewerking, op

grote akkerbouwbedrijven waar veel graan wordt geteeld. Daar rijden de zaaimachine en nadien de maaidorser in hetzelfde spoor, zodat men er een (dubbel) spoor heeft om de 9 m. Bij onze Nederlandse collega-bioboeren houden sommigen een systeem van vaste rijpaden aan met een gewone trekker, maar velen zijn geëvolueerd naar breedspoor. Vaak werken ze op bedden van 3,20 m breed. Dat laat toe om de courante machines aan te houden."

3,20 m betekent 4 keer een rijenafstand van 75 cm en 20 cm extra om de gewassen niet te raken. Dit past ook nog binnen de wegcode voor uitzonderlijk vervoer (maximaal 3,50 m).

Eigen mechanisatie

Om bij Inagro niet alle machines te moeten vervangen bleek een verbreed spoor van 3 m aangewezen. "Wij planten aardappelen, kolen en prei op een rijenafstand van 70 cm. Bij wortelen zijn er 4 ruggen op 70 cm. De rekensom is dan $4 \times 70 = 280$ cm. Met 2 keer 10 cm extra als buffer komt men dan uit op 3 m." Omdat de oude tractor van het proefbedrijf zich niet leende voor ombouwen werd uitgekeken naar een nieuwe. Het provinciebestuur was bereid om met middelen over de brug te

komen. Vervolgens werd een lastenboek uitgewerkt voor de aankoopprocedure. Delanote raadt iedereen aan om het aankopen en ombouwen in één keer aan te pakken en niet eerst een tractor aan te kopen en pas nadien rond te kijken hoe die kan worden aangepast. Er kwamen positieve reacties van meerdere constructeurs. Uiteindelijk viel de keuze op een John Deere van 130 pk met 4 cilinders. De vario-transmissie moet het werken bij lage snelheden mogelijk maken. Het ombouwen gebeurde na de initiële levering van de tractor. Volgens Lieven deed het vreemd aan om de gestripte tractor te zien. De achteras is geen klassieke as maar een steekas. Ze werd extra verstevigd omdat de belasting ervan groter is, ten gevolge van de breedte. Ook bij de vooras werden er stukken tussen gestoken. Nederlandse ervaring leert dat het tussen plaatsen van flenzen meer kans op breuken geeft. Lieven gaf ook nog mee dat bij het ombouwen extra administratie komt kijken, omdat dit niet onder de homologatie op het inschrijvingsbewijs valt. Daarom werd de tractor opnieuw ingeschre-

.....
Vaste rijpaden helpen om de bodemstructuur en het bodemleven zo veel mogelijk te sparen.

1 Op het bed tussen 2 rijpaden is ruimte voor 4 rijen kolen en 2 keer 10 cm extra als buffer aan de zijkanten. **2** Diensthoofd biologische productie Lieven Delanote benadrukte dat ook met vaste rijpaden de bodem het uitgangspunt blijft.

ven als zelfrijdend voertuig. Daarnaast zijn een breedtevergunning en bijkomende signalisatie tot 3,50 m nodig. Ook de verzekering moet worden aangepast. Achteraan is een afstandsbediening voorzien. Doordat de tractor zelf stuurt, kan de chauffeur mee plaatsnemen op de plantmachine. Om de rij af te werken gebruikt hij de bediening vanop zijn werkplaats. Daar is ook een schermje dat weer-geeft wat de camera vooraan registreert. Er is ook een veiligheidssysteem waardoor de tractor onmiddellijk stopt wanneer er zich iets of iemand voor bevindt.

In het veld

Vooraf werden alle percelen uitgetekend in rijpaden van 3 m en voorzien van oogst- en spuitgangen. De in het veld aanwezige hydranten en paaltjes bleken niet storend te zijn voor het concept. Doordat de gps-sturing dezelfde is als bij de oude tractor, konden de sporen al tijdens de winter worden uitgezet met de oude trekker. Half april werd al een eerste partij bloemkool geplant. "Inagro deed tot nu toe sporadisch aan niet-kerende grondbewerking. Het is de bedoeling om dit nu standaard te doen", aldus Delanote. Behalve de ook in de praktijk gekende voordelen voor de bodemstructuur en het bodemleven is er op Inagro nog een extra voordeel. Bij ploegen zit men telkens met een voor tussen de proefveldjes. Die is er niet meer met een niet-kerende bewerking. Elk rijpad kan meteen worden benut als een apart proefperceel. De stalmest werd enkel op het bed uitgereden. "Zo komt de mest alleen waar de planten groeien." ■